

معاون گردشگری کشور در گفت‌وگو با «ایران» خواستار تخصیص ردیف بودجه خاص از عوارض خروج از کشور برای مقابله با «ایران هراسی» شد

گردشگری از «بحران» خارج می‌شود؟

وزارت میراث فرهنگی پارسال بیشترین ظرفیت ایجاد شغل در کشور را به وجود آورد

زهرا کشوری

دبیر گروه زیست بوم

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به گزارش منتشره از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در سال ۱۴۰۰ بیشترین ظرفیت ایجاد اشتغال در کشور را به وجود آورد. همین موضوع با توجه به تأکید دولت روی ایجاد اشتغال، بسیاری را به این نتیجه رساند که احتمالاً سهم وزارتخانه با توجه به نقش مؤثر در این حوزه با بودجه‌ای که بتواند هم از بحران‌های حوزه گردشگری عبور کند و هم این ظرفیت‌سازی را ادامه بدهد، در لایحه بودجه ۱۴۰۲ چشمگیر خواهد بود اما اعلام عدد سه هزار میلیارد تومانی بودجه در همان ابتدا به اعتراض علی‌داریابی معاون میراث فرهنگی کشور انجامید. او در حالی به این موضوع اعتراض کرد که ۶۰ درصد از همین بودجه به معاونت میراث فرهنگی رسید. سهم گردشگری که نقش ویژه‌ای در ایجاد اشتغال دارد تنها ۲۷ درصد است. با «علی اصغر شالبلیفیان» معاون گردشگری کشور در باره بودجه گردشگری و راهکارهای موجود برای افزایش این بودجه به گفت‌وگو نشستیم.
اوبیش از هر چیزی امیدوار است بتواند سازمان برنامه و بودجه و مجلس شورای اسلامی را قانع کند تا سهم واقعی گردشگری را از عوارض خروج از کشور بگیرد و گردشگری را از بحران‌های موجود خارج کند.

■ با سهم ۲۷ درصدی خود به گردشگری در سال آینده چه می‌کنید؟

اعتبارات مورد نیاز گردشگری در حوزه تملک دارایی سرمایه‌ای بسیار بیشتر از رقم‌های در نظر گرفته در لایحه بودجه است. بنابراین بودجه در نظر گرفته شده کفاف حوزه گردشگری را نمی‌دهد چون حجم پروژه‌های گردشگری که نیازمند کمک‌های زیرساختی هستند بسیار بیشتر از این رقم است. البته بهره‌مندی سرمایه‌گذاران حوزه گردشگری خوشبختانه در بخش تبصره‌ها برخی از موضوعات مورد نیاز حوزه گردشگری مثل تصویب تعرفه گاز تأسیسات گردشگری، صنایع دستی، آبدرمانی و هتل‌ها در بودجه سال ۱۴۰۲ نیز براساس تعرفه خدمات تمدید می‌شود. برنامه حمایت از حوزه گردشگری هم در قالب یک صندوق به تصویب رسید.

■ با مجلس و دولت درباره بودجه **ریزینی و گفت‌وگو کرده‌اید؟**

البته بضاعت مالی دولت همین بوده است. ما باید به دنبال راه‌هایی باشیم که پروژه‌های گردشگری مورد حمایت قرار بگیرند. به همین جهت به نمایندگان مجلس پیشنهاد کردیم که با حفظ همین سرجمع موجود اعتبارات استانی از حوزه تملک دارایی سرمایه‌ای، یک رقم حداقل ۵درصدی به حوزه گردشگری اختصاص پیدا کند. در جریان استیضاح که حوزه گردشگری از منظر گردشگری داخلی با افزایش بهای خدمات گردشگری و گردشگری ورودی یا تصویری که از ایران هراسی ساخته شده، دچار آسیب جدی شده است، بنابراین نیازمند یک اقدام جدی در حوزه بازاریابی و معرفی چهره واقعی ایران هستیم. ما واقعیات و امکانات دولت را مدنظر قرار داده‌ایم اما اعتبارات هزینه‌ای متناسب با نیازمندی و اقتضائات نیست. البته این به معنای بی‌توجهی دولت به گردشگری نیست. همین کمک‌هایی که در قالب بودجه انجام می‌شود، نشان‌دهنده حمایت دولت از حوزه گردشگری است اما اگر بخواهیم نیازمندی و انتظارات حوزه گردشگری را برآورده کنیم به بودجه بسیار بیشتری نیاز داریم.

علاوه بر عبور از بحران‌های حال حاضر گردشگری، یکی از وظایف تعریف شده برای وزارتخانه ایجاد اشتغال است. از سوی دیگر دولت مدام روی ایجاد اشتغال تأکید می‌کند، فکر می‌کنید چیرا بودجه‌ای متناسب در اختیار وزارتخانه‌ای که می‌تواند با هزینه‌ای کمتر به بالاترین میزان ایجاد اشتغال برسد، قرار گرفته است؟

کاملاً درست است. از حوزه گردشگری انتظاراتی وجود دارد اما ابزارها و امکانات متناسب با این انتظارات فراهم نیست و باید فراهم بشود. می‌دانید وزارتخانه خودش بودجه مورد نیاز را پیشنهاد می‌دهد و بعد سازمان برنامه و بودجه با در نظر گرفتن همه جوانب جمع‌بندی ارقام و احکام را انجام می‌دهد. ما احکام و اعتبارات متعدد و بسیار بیشتری از عدد اعلامی پیشنهاد دادیم. انتظار و پیشنهاد ما هم متناسب با اسناد بالادستی و ظرفیت‌های مهم حوزه انجام گرفت. ما سال گذشته بیشترین ظرفیت ایجاد شغل را به ادعان گزارش ظرفیت صحت‌سنجی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در حوزه گردشگری در جذب مؤثر اعتبارات برای ایجاد اشتغال تأکید کردیم. حوزه تسهیلات اشتغال‌زایی در قالب تبصره ۱۸ حقیقتاً توجه خوبی

داشته‌ایم و در کمیسیون‌های مربوطه مصوب شد. اگرچه هنوز مثل سایر حوزه‌ها، اعتبارات تبصره ۱۸ ابلاغ نشده اما با توجه به اینکه در سال ۱۴۰۰ حوزه گردشگری نشان داد که امکان جذب اعتبارات بهتری برای ایجاد اشتغال مؤثر را نسبت

به سایر حوزه‌ها دارد دولت هم با افزایش قابل توجه ۵ برابری در اعتبارات تسهیلاتی، این امکان را برای بهره‌مندی سرمایه‌گذاران حوزه گردشگری از این اعتبارات فراهم کرد، هرچند هنوز اعتبارات رسماً تخصیص پیدا نکرده است. بنابراین پیگیری وزارتخانه درخصوص تبیین نیازگاه گردشگری برای ایجاد شغل در قالب حمایت‌های تسهیلاتی از بخش خصوصی به ثمر نشست.

ما پیشنهادهای دیگری در حوزه اعتباراتی یا احکامی برای تقویت زیرساخت‌های دیگر حوزه گردشگری هم داشتیم. به عنوان مثال پیشنهاد دادیم هزینه انشعابات و تأسیسات گردشگری برای یک دوره زمانی حداقل یکساله با تخفیف و یا تثبیت ۵ ساله محاسبه شود. البته این پیشنهاد به دلایلی از سوی سازمان مدیریت برنامه‌ریزی مورد قبول واقع نشد. با نمایندگان عضو کمیسیون تلفیق و نمایندگانی که به ظرفیت‌های گردشگری باور دارند جلسه گذاشتیم و به آنها پیشنهاداتی دادیم. این پیشنهادها الزاماً در قالب اضافه شدن اعتبارات به سرفصل‌های وزارتخانه نیست بلکه در قالب‌های حمایتی از بخش خصوصی گردشگری است. من مثال می‌زنم. در سال گذشته طرح مانع‌زدایی به صنعت برق تصویب شد. این به معنای آن است که در سال ۱۴۰۲ یک افزایش قابل توجهی را در تعرفه برق تأسیسات گردشگری خواهیم داشت. ما در راستای رویکرد حمایتی به مجلس پیشنهاد تعدیل تعرفه برق تأسیسات گردشگری دادیم. این پیشنهاد در کمیسیون تخصصی مجلس تصویب شد و منتظر تصمیم نهایی کمیسیون تلفیق و صحن علنی هستیم.

■ خبرهایی از مهاجرت راهنمایان گردشگری به گوش می‌رسد. برنامه شما برای این موضوع چیست؟

میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و درخواست فعالان بود. تجربه سالیان گذشته هم نشان می‌دهد با توجه به آسیب‌پذیر بودن گردشگری از بحران‌های مختلفی که به وجود می‌آید و برای کمک به بخش حوزه زیرساختی، بازاریابی و حمایت مؤثر از فعالان حوزه در بحران‌ها به صندوق حمایتی مثل دیگر صنودق‌های حمایتی کشور نیاز داریم. البته پس از پیشنهاد تأسیس صندوق از سوی ما، جمع‌بندی سازمان برنامه و بودجه این بود که از ظرفیت‌های موجود وزارتخانه استفاده شود.

■ برای اینکه می‌گویند وزارتخانه به لحاظ قانونی اجازه تشکیل دو صندوق راندارد؟

نه، حداقل ما به هیچ قانونی که ایجاد یک صندوق جدید در ذیل وزارتخانه را منع کند، نرسیدیم. چرا؟ چون این وزارتخانه حوزه‌های مختلفی را دربر می‌گیرد. بنابراین از راهنمایان گردشگری و ماهیتی امکان ایجاد یک صندوق وجود دارد اما جمع‌بندی سازمان برنامه و بودجه این بود که آنها داده شده است.

برای بازاریابی و ظرفیت‌های گردشگری و برگزاری توره‌ای آشناسازی و نشست‌هایی با خبرنگاران خارجی که برای تبلیغ به ایران می‌آیند، ردیف بودجه خاصی پیشنهاد شده است. برای حمایت و تسریع راه‌اندازی و تکمیل پروژه‌هایی مثل هتل‌ها هم برای نحوه محاسبه و تخفیف و تسهیل هزینه انشعابات پروژه‌های گردشگری و رساندن زیرساخت‌های گردشگری مثل آب، گاز و فاضلاب از محل تخصیص ۵ درصد از تملک دارایی سرمایه‌ای استان‌ها پیشنهاد دادیم. همچنین از محل تبصره یک ماده واحد قانون بودجه ۱۴۰۲ که تسهیلاتی را برای حوزه‌های دارای اولویت کشور در نظر گرفته درخواست بهره‌مندی بخشی از اعتبارات تخصیص یافته را داشتیم.

اینجا برخی از پیشنهاداتی بوده که طی جلساتی که با دولت و مجلس-بویژه بعد از تحویل بودجه به مجلس-

■ یکشنبه ۱۶ بهمن ۱۴۰۱

■ سال بیست و نهم

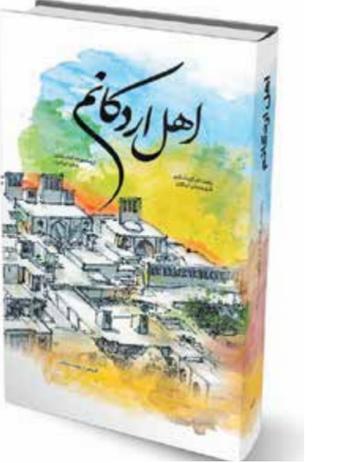
■ شماره ۸۱۲۱

گزارش

دومین کتاب از مجموعه «اهل ایرانم» منتشر شد

اهل اردکانم

زیست‌بوم: «اهل اردکانم» به عنوان دومین کتاب از مجموعه «اهل ایرانم» برای معرفی شایسته مقاصد گردشگری ایران در سده نور در قالب محتوایی خلاق منتشر شد.

مغفول ماندن شهرستان اردکان به عنوان وسیع‌ترین شهرستان استان یزد از نگاه خیره گردشگران از یک سو و غنای تاریخی، فرهنگی و طبیعی این منطقه از سوی دیگر آن هم پس از تجربه تولید محتوای فاخر برای شهرستان کاشان، تیم پروژه «اهل ایرانم» را بر آن داشت تا با مشاوره و همراهی دغدغه‌مندان اردکانی، ظرفیت‌های گردشگری‌پذیر این شهرستان نیز واگوی و در قالب کتاب «اهل اردکانم» ارائه شود.

شاید پیش از این اردکان با عناوینی چون کوه چک‌چک، حلوا ارده، انار عقدا، ارگ خرقاق و… شناخته شده بود اما اسیا و مرمت بافت تاریخی اردکان در سال ۱۳۸۷ وجه دیگری از جاذبه زیست‌بومی کویری را در ایران عیان کرد؛ تبیین مختصات تاریخی-جغرافیایی این زادبوم به همراه شرح وجه تسمیه محلات، بناهایی چون ساباط‌ها، دربند‌ها، آسیاب‌ها، قلعه‌ها، قنات‌ها و… و روایت سبک زندگی آبادی‌های متنوع این منطقه از جمله دستاورد‌های تیم پژوهش طرح است.

در این کتاب بادیه خرقاق و بستان عقدا مورد توجه ویژه قرار گرفته‌اند؛ همچنان که وصف آداب و سنن زرتشتیان شریف‌آباد از دل‌نشین‌ترین بخش‌های آن است.

بادگیرها، کاروانسراها و قنات‌ها در محدوده شهرستان اردکان قدم به قدم پیمایش و به قلم نویسندگان و تصویرگران، پیشکش نگاه خوانندگان مشتاق شده‌اند.

گذرهای طبیعی گشت و گذار به اهالی جدید اردکان معرفی شده، انواع تحفه سفر در بخش دیگری درج شده و خوراک بومی در همان قالب «ناشائشام»، کام گردشگر اردکان را به طعم خوش غذاهای این منطقه شیرین می‌کند. در این بخش برای هر خوراک علاوه بر دستور طبخ، یک داستانتک روایت و برای هر داستانتک، تصویری در خور آیین بومی این خوراک خلق شده است.

همچنین نگاه ویژه به گردشگری فیلم (فیلم‌توریسم) در شهرستان اردکان نیز موجب شد تا یار دیگر به مکان و لوکیشن فیلم‌ها در یک کتاب راهنمای گردشگری پرداخته شود.

آشنایی با مشاهیر، لهجه اردکانی، تقویم رویدادها و گردشگری معدنی-صنعتی چادرملو از دیگر دستاورد‌های خوشان این کتاب است.

کتاب «اهل اردکانم»، علاوه بر چندین نقشه از بافت‌های مختلف، نقشه ایزومتریک شهرستان اردکان، اسکیس‌ها و اینفوگرافی‌های خلافتانه و عکس‌های برازنده در مواردی به امکان واقعیت‌افزوده (AR) نیز آراسته شده است.

پروژه «اهل اردکانم» دستاورد پژوهش میدانی و کتابخانه‌ای تیم تولیدکننده محتوا در فرصتی قریب به دو سال است که پس از جشنواره سفرنگاری اردکان گرام، توسط گروه نویسندگان با همکاری فصلنامه میراث و گردشگری گیلگمش و زیر نظر آرش نورآقائی، مدیر مسئول این فصلنامه در ۵۷۳ صفحه توسط نشر «نوسده» منتشر شده است.

برای تهیه کتاب «اهل اردکانم» از سراسر ایران می‌توانید به وب‌سایت www.gilgameshmag.com یا شبکه‌های مجازی این فصلنامه مراجعه کنید.

دیدار در بندر

ایرنا: سیمه رفیعی، رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس از اهدای نخستین جایزه محیط زیست به فیلم‌های برگزیده جشنواره بین‌المللی فیلم فجر خبر داد و اعلام کرد: توجه به موضوعات محیط زیستی توسط فیلمسازان می‌تواند موجب ارتقای فرهنگ محیط زیست در کشور شود. **ایسنا:** باستان‌شناسان در مصر بقایای یک کارگاه زیرزمینی مخصوص مومیایی کردن اجساد را در «اقصر» کشف کردند. محققان همچنین دریافتند که حضور این ترکیبات متفاوت که اغلب از سرزمین‌های دور حاصل می‌شدند برای مومیایی کردن به کار گرفته می‌شدند. **ایسنا: بهروز روحانی،** عضو هیأت کارشناسی شورای ملی ثبت آثار میراث فرهنگی ناملموس گفت: از حدود ۳۰ پرونده‌ای که از سوی پنج استان برای ثبت ارائه شده بود، دو پرونده «نرانه دایه دایه وقت جنگه» از استان لرستان و «شیوه ساخت و نواختن ساز چگور» از استان مرکزی به حوزه موسیقی ارتباط داشت که در فهرست ملی میراث ناملموس ثبت شد.

مهر: مهد صالح‌وند، مدیر موزه آبگینه و سفالینه‌ها از برگزاری نمایشگاه آثار اهدا شده به این موزه همزمان با دهه مبارک فجر خبر داد.

ایسنا: زاله امینی، رئیس گروه برنامه‌ریزی و مدیریت زیست بومی تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست گفت: ۴۴ تالاب کشور دارای برنامه مدیریت زیست‌بومی هستند. کم‌توجهی به وضعیت تالاب‌ها در روند توسعه، این اکوسیستم‌های ارزشمند را در بسیاری از نقاط دنیا با چالش‌های جدی مواجه کرده است. **تسنیم: سیمه رفیعی،** رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس گفت: با مصوبه کمیسیون تلفیق، سازمان محیط زیست از پرداخت ۷۰ درصد هزینه‌های دادرسی در بودجه سال آینده معاف شد.

معاون میراث فرهنگی به بودجه سه هزار میلیاردی اعتراض کرد

چشم امید محیط زیست به گردشگری

زیست‌بوم- آبان سال جاری بود که مهدی عیسی‌زاده، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس درباره بودجه گردشگری بویژه در عرصه تبلیغات گفت: «چشم‌تان به بودجه ۱۴۰۲ نباشد، خبری نیست، اما می‌توانید لایحه‌ای به بودجه ۱۴۰۲ اضافه کنید، راهکار دهید، ما هم در

کمیسیون عمران و اشتغال وقت می‌گذاریم تا ببینیم در حوزه اشتغال گردشگری چه کاری می‌توان انجام داد.» خبر بود اما خبر خوبی نبود. بودجه ۳ هزار میلیاردی تخصیص داده شده، ۶۰ درصد کل بودجه وزارتخانه به حوزه میراث فرهنگی اختصاص یافت. سهم گردشگری ۲۷ درصد شد

و به صنایع دستی هم که مثل گردشگری نقش ویژه‌ای در ایجاد اشتغال بویژه در استان‌های کم برخوردار و گروه‌های مددجو دارد، تنها ۷ درصد تعلق گرفت! گردشگری از بعد از پایان برجام و در ۵ سال گذشته، مدام با بحران‌هایی بی‌دری دست و پنجه نرم می‌کند. ضربه نهایی را هم کرونا وارد کرد که چندین هزار میلیارد تومان به آن ضربه زد و بخشی از فعالانش را هم بیکار کرد.

امسال هم تا آمد با پذیرایی از گردشگران داخلی جان بگیرد با ناآرامی‌ها متوقف شد تا همچنان بهار و تابستان پر مسافر سال جاری یکی از حسرت‌های بزرگ صنعت گردشگری ایران باشد. گردشگران خارجی هم مثل همیشه که با بحران‌های سیاسی و ایجاد ناآرامی‌ها پاپس می‌کنند، سفر به ایران را هم کنسل کردند. «علی اصغر شالبلیفیان» معاون گردشگری کشور هم از لغو قطعی ۶۵ درصدی توره‌های ورودی به کشور خبر داد. جامعه هتلداران کشور نیز این لغو را شامل ۸۵ درصد گردشگران ورودی به کشور دانست که قصد سفر از کشورهای اروپایی، آمریکایی و آسیایی به ایران داشتند. پس از آن معاونت گردشگری دست به دامان بخش خصوصی شد تا با گرفتن تخفیف از بخش خصوصی در برخی شهرها و طرح تعریف حراجی سفر، سفرهای اعتباری و پیشنهاد وام ۳۰ میلیون تومانی گردشگران داخلی را راهی سفر در بیمه و دی ماه کند. این راهکار هم با گران شدن بلیت‌های هواپیمایی روبه‌رو شد.

■ سفرعمانی‌ها به کیش خط‌خورد

این افزایش خیلی زود و به رغم اعتراض وزارتخانه و هواپیمای کشوری و توقف توسط دادستانی اثر خود را گذاشت. از جمله برخی فعالان گردشگری حوزه عمان در

گفت‌وگو با «ایران» از تغییر مسیر سفر برخی گردشگران عمانی کیش به ترکیه خبر دادند. عمانی‌ها چند سالی است که مسافر زمستانه کیش هستند. آنها علاوه بر اشتراکات فرهنگی و مذهبی، ایران را به دلیل یک «مقصد ارزان» انتخاب کردند؛ ویژگی‌ای که حلا سخت می‌تواند آن را برای گردشگری ایران به کار برد. از سوی دیگر گرانی بلیت‌ها نخستین‌بار نبود که بخشی از گردشگران عمانی را از این سفرها منع کند. این موضوع در سال‌های اخیر بارها به اعتراض فعالان گردشگری در حوزه انجامیده است؛ ترکیه بیشتر بخشی از گردشگران سلامت این کشور را از مسیرهای ورودی به ایران به سمت خود کشاند. آنجا هم پای گرانی بلیت‌ها در میان بود هرچند تنها دلیل نبود و نیست.

■ مهاجرت راهنمایان

حالا گردشگری با آن همه مشکل با یک بودجه ۲۷ درصدی رویه‌رو است که اعتراض برخی نمایندگان مجلس را هم در پی داشته است! از جمله علیرضا پاک فطرت نماینده شیراز‌ها در مجلس شورای اسلامی جایگاه گردشگری در بودجه ۱۴۰۲ را بسیار ضعیف دانست.

احسان اردکانی، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی اعتبار اختصاص یافته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را ناکافی است و به «میراث آریا» گفت: بودجه وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی همیشه کم بوده و امسال نیز بودجه‌ای که به این وزارتخانه اختصاص یافته، کافی نیست. این در حالی است که بسیاری از مطالبات، موضوعات و مسائلی را که در حوزه انتخابیه در موضوع این وزارتخانه پیگیری می‌کنیم معطل بودجه و اعتبار است؛

اصلاح اساسنامه صندوق هم حتی اگر مورد توجه وجود داشته باشد که به نگرانی فعالان حوزه‌های مختلف منجر شود، امکان در نظر گرفتن (رفع) آنها وجود دارد.

■ خواستار تخصیص یک ردیف بودجه خاص از عوارض خروج از کشور از سوی

مجلس شورای اسلامی شده‌اید؟ نکته محوری که ما داریم این است که در زمانی که عوارض خروج

از کشور یک افزایش قابل توجهی را داشته است به اذعان مسئولان وقت برنامه و بودجه قرار بروده که بخش زیادی از آن حداقل برای تقویت زیرساخت‌های گردشگری و حوزه گردشگری تخصیص پیدا کند، چون این عوارض مستقیماً به سفر مرتبط است. در هشت ماهه اول امسال ۴۰۰ میلیارد تومان عوارض خروج از کشور وارد حمایت کشوراخذ شد و تا پایان سال به نظر